

SZERKESZTŐI HÍRŐRÓD

Békéscsaba 21. szám (Posta-pályát) hová a lap szellemi részét illető közlemények elismerték.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordva

Egy évre... 16 frt. Negyedévre... 8 frt.

Egy hónapra... 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokon.

Kéziratok nem adathat vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvár, Békéscsaba-utca 33. szám.

HIRDETESI DÍJAK

Egy centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttéri cikkek

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Az „Ellenzék” perselye.

(1886. április óta.)

Az erdélyi Kultúregyletnek:

Filléres gyűjtés:

Szepesi Lajosné urnő... 4 frt — kr.

Sigmond Dezsőné urnő és... 7 frt 30 kr.

Összeg: 11 frt 30 kr.

Ehez adva az eddigi kimutatást... 4489 frt 05 kr.

Együtt: 4500 frt 35 kr.

Bolond idők.

Pompas egyetértés uralkodik a diplomatai között. Mindenikük a békét és csak a békét prédikálja.

Hol Bismarck szócsovei zengik a hatalmas kancellár békétörvényeinek sikere felett a himnuszokat, hol, Kálnoky gróf a delegációban, majd meg Crispi a népgyűlésen, legutóbb pedig Salisbury a lordmayer díszében olyan erősnek hirdetik a béke ügyet, hogy az ember hajlandó bennök az örök béke előjeleit venni észre.

Bizonyára örömmel hallják a népek ezeket a mindennapi békebiztosításokat. Felettlőbb szép dolog a béke és boldog állapot az, melyet a békéfelidéz.

Csak hogy a népek a statusbölcsék szavai és cselekedetei között nagymértékű eltéréseket vesznek észre.

Egyik része a status férfiaknak nagyban erősödik a békés viszonyok szükségessége mellett. A másik része pedig arról igyekszik meggyőzni a népeket, hogy akik a békét akarják, azoknak készen kell lenniük a háborúra.

És tényleg úgy is van, hogy Európa népei ma felettebb drágán vásárolják meg a békét. Epen azok az államok, a melyeknek kormányzó államfői legnagyobb hévvel hangoztatják a béke dicsőségét ugyanazoknak a népei kényszerítettnek a legnagyobb áldozatokra.

Kálnoky gróf például azt állítja, hogy a harmas- illetve Anglia hozzájárulása által négyessé kiterjedt államszövetség sok időre képes elhárítani a népek fejről a háborús veszedelmeket. És ugyanabban a teremben, melyből a békétörvények eme szép hangjai szálltak világgá — rengeteg millió követeltetnek a véd és harcoképesség fokozására.

Lehet, hogy kipróbált statusbölcsék eljárása szerint ez a dolog nagyon természetes, de a népek másképp fogják fel a helyzetet, és egyáltalán nem látnak

AZ „ELLENZÉK” TÁRCAJA

1887. november 11.

Az ő utolsó akarata.

— Eva Tren

(Vége.)

Egyetlen egyszer se tudtam azt hallani neki, hogy szeretem. Mert habár önző és nagyravágó is voltam Dóra, nem tudtam hazudni soha. Gondolhatunk hazugságot, anélkül, hogy képesek volnánk kimondani. Így voltam én akkor — a büszke voltam becsületemre.

Különb az idő oly gyorsan tel, hogy Agathának ideje se volt kételkedni; a kérdés távol állott tiszta, fedhetlen természetétől.

Házasságunk első hetei teljes megelégedésben folytak le. A mint násztanúkról hazatértünk, egy szép nyári este sétálni mentünk a város mellett fekvő erdőcskébe. Agatha nagyon jó kedvű volt, gyermekesen tapsolt kezeivel.

Előttünk két leány haladt élénk beszélgetésben, s mi elég közel voltunk hozzájuk arra, hogy megérthessük, mit beszéltek.

Egyik, egy csinos szőke leány elbeszélte a másiknak az ő eljegyzését és mi elég indiszertek voltunk félbehagyni beszélgetésüket, hogy az övékre figyelhessünk.

A boldog menyasszony épen a következőket beszélte: „És ő azt mondta: Anna jobban szeretem őt bárkinél a világon, az az egyedüli ohajtásom — oh nem, nem tudom én azt úgy elmondani! Gizi! Tudod, egész másképp hangzik az ő szájából. És tudod, az a legjobb a dologban, a mit én biztosan tudok, hogy ő engem saját ma-

természetes összefüggést a béke törévése közt egyfelől, és a véd-és-harcoképesség fokozása között másfelől.

Mert vagy biztosítani lehet a békét államszövetségek útján, vagy nem. Ha igen, akkor okos dolog a szövetség létesítés munkáit, de ha nem, akkor felesleges dolog a szövetség, ha az egyáltalán nem menti meg a népeket a hadsereg fordított nagy áldozatoktól.

Aztán téves taktika is a status férfiaktól békerevényekkel áztatva hangolni a népeket nagyobb áldozatkészségre. Mert a népek, ha megnyugosznak a statusbölcsék békebiztatásaiban, akkor nem látnak okot a fokozott áldozatkészségre, lévén a béke olyan valami — a mihez a népek nem ily magas áron szeretnek jutni.

Nyilt kártyákkal kell játszani a diplomataknak mikor a néppel szemben állanak, egymás között begombolkoznak ugyan tetszésük szerint, de a népekkel szemben egyeneseknek és őszintéknek kell lenniük.

Már pedig azt aligha hitetik el a világgal, hogy az a játék, melyet ők folytatnak nyílt, s abban a politikában, melyet követnek egyenesség és őszinteség foglaltatik.

Kálnoky egyenesen dezaválja Bylandt gróf; Bismarckot és Crispi meg a saját hadügyeik. A német birodalom népei épp úgy bíznak Bismarck, mint a hogy az olaszok Crispi és az osztrák-magyar monarchia népei Kálnoky gróf békétörvényeiben. Ha tehát a bizalom meg van, s e mellett az a tudata is meglehet ezeknek a statusférfiaknak, hogy a létesített középeurpai államszövetség megdönthetetlen erőssége a béke ügyének — akkor mire való az a játék, melyet a hadügyi kormányok a népek áldozatkészségével folytatnak.

Miben áll voltaképpen a béke nagyobb erőssége, a békeszövetségben, vagy az államok haderejének harc és védképességében?

E felől mért nem világosítják fel a népeket? Avagy csak épen az kell nekik, hogy a védképesség fokozásával tüntessenek az erősségeik mellett, s egymás között csak akkor tudnak érvényt szerezni békés hajlamaiknak, ha ugyanakkor erősítik az államok haderejét a háborúra?

Hát ez bizon mind olyan kérdés, melyre a diplomata uraktól hiába várunk feleletet.

Ekkor aztán előállanak helyettük a politikusok — a kik belátják a diplomatai terveibe, és okoskodnak.

— Agatha, mondtam, te kinasz engemet. Ne kérdezz oly gyermekeket. Elbocsátá karomat, megállott, eláspadva rém nézett ijedt szemekkel. — Vilmos, az istenért! tudom, hogy gyermekek vagyok, tudom, hogy megbántalak, de olyan különös félelem fogott el egyszerre. Édes Vilmos, kérlek, mond hogy szeretsz engem, úgy, mint én téged, mint egy férfi szeretheti nejét és én szívemből bocsánatot kérek tőled, hogy valaha kétkedni tudtam benned.

Oh Dóra, hazudni akartam szádomból, könnyűleltől, de nem tudtam az ő tiszta tekintete előtt. — Te győztél engem, Agatha, mondtam ismét, nem tudom azt kimondani, nem tudom! — Tehát pénzemért vetted el? oh, mond, hogy nem! Ugy-e nem a pénzemért Vilmos?

— Igen. — En, én voltam-e a ki ezt a borzasztó, kegyetlen szót ki tudtam mondani vagy valami szörnyeteg? Ki volt mondva, meglátszott annak hátasa az ő szelid szemében.

Mit használt, hogy a következő pillanatban szipitgni akartam a dologot, hogy bánatát enyhítem? Mit használt, hogy elmondtam neki, miképp gazdag nőt kellett elvennem, hogy ő volt az egyetlen azok közt, a kiket ismertem, a ki előttem a legkedvesebbnek látszott, hogy neki nem lehet jobb barátja, mint én, hogy ezér meg ezér barátságot kötnek minden bnső vonzalom nélkül, s mégis boldogok.

Dóra, Dóra, csak ez egyszer tudtam volna hazudni, csak ez egyszer ejtettem volna ki egyetlen kis hazug szót ajkaimon, ő hitt volna nekem, s boldog lett volna! — Vilmos! — mondá szemrehányólag, Vilmos, hát olyan nehéz azt kimondani?

Egyik londoni világlat avatott levelezője ki is süti, hogy a hármasszövetség voltaképpen nem is a békére, hanem hadjáratra szerveztetett. E szerint a szövetség egyik célja az, hogy a mi monarchiánk határai szaloniki felé terjesztessenek.

De hát történhetik e az ilyen művelet békés eszközökkel?

Hiszen a szaloniki felé uton Oroszországgal találkoznánk, ez pedig aligha engedne szabad utat a mi okkupáló hadseregünknek. A béke szövetség tehát voltaképpen a hadjáratra szervezés.

Nekünk semmi szükségünk, hogy határaink szalonikiig tolassanak ki. Nekünk keleten épen az az erősségünk, ha az ott lakó népek erős államná szervezkedve szabadon és önállóan fejlődnek. Ebben nagyobb garanciái vannak a mi biztonságunknak, mint egy olyan békeszövetségben, a mely új foglalásra készítette ér és pénzbeli áldozatainknak meg nem felel, s amugy is kétes értékű sikereket helyez kilátásba.

Ezért tehát mi sem a Kálnoky és Crispi, sem a Salisbury legújabb londoni nyilatkozatainak nem tudunk nagyobb jelentőséget tulajdonítani a béke szempontjából, mert jól látjuk, hogy az a béke, melyet ők hirdetnek, nem egyéb mint a háboru előjátéka.

Az ilyen békének pedig nincs áldása, sem az ily uton előkészített hadjáratban semmi köszönet.

Amennyit láthatunk tehát a diplomatai szavai és cselekedeteiből, hogy a béke ma épen olyan gyenge lábon áll, mint a háboru, vagy is, hogy bold idöket élünk — a status bölcsék kegyelméből.

Politikai hírek.

Harc a felekezetek között. Brassóban a görög katolikus és görög keleti vallásuk között konfliktus tört ki. Az ottani templom és mintegy félmilliónyi vagyonát adta a görög keletieknek. A görög keleti papság azon kezdte, hogy kizárta a templomból a görög katolikusokat s azok papjait. Az utóbbiak papja azonban vasárnap istentiszteletet akart tartani. A görög keleti egyház gondnokasága azonban ebben megakadályozta. Ekkor a pap pendori segélyt kért, de nem kapott. Atirt Román Miron érsekhez, ki még is jelent, megidézette a görög keleti egyházközösség képviselőit, de azok nem jelentek meg. Az elkésredés a gr. kath. felekezet körében óriási. Hogy mi lesz a vége a mindenesetre je-

lentes harcoknak, tán a közel napokban megtudjuk.

A képviselőház állandó igazoló bizottsága Vadnai Károly elnökelete alatt szerdán déli 12 órakor tartott ülésében tárgyalás alá vette a székesfehérvári mandátum ügyében Eötvös Károly, mint a III. bíráli bizottság tagja ellen beadott érdeklései kifogási, mint a ki ténylegesen befolyt a székesfehérvári választásokba. Környe ügyvéd kérvényező, a folyamodók meghatalmazottja, adatokat szolgáltatott a bizottságnak az iránt, hogy Eötvös Károly tényleg részt vett a választásban, mely körülmenőnél fogva ezen ügyben a bizottság egyhangulag más bíráli bizottsági tag jelölését határozta el és pedig ugyanazon párt kebelebl, melyhez Eötvös Károly tartozik. A bizottság Eötvös Károly helyett Unger Alajost választotta meg.

A Balkán szövetség. A Balkán szövetség sokat emlegett és vitatott eszméje újból fölmerült, még pedig ez alkalommal a „Temps” hasábjain. A „Temps” sophiai levelezője ezeket távirja:

Stambul és Straszky az utóbbi időben gyakran tanácskoztak Rhagabával, Beldimanoval és Denitscel, Görögország, Romania és Szerbia képviselőivel; megbeszéltek e három diplomatát meggyőzni arról, hogy az általuk képviselt három ország elismerheti Ferdinánd fejedelmet, mert a berlini szerződést nem írta alá. Nem csinálnak titkot abból, hogy ez az elismerés az első lépés lenne a Balkán-államok szövetségének a megvalósítása felé.

A 3 diplomatái ügynek megígérté, hogy illető kormányának referálni fog; egyidejűleg azonban kijelentették, hogy bár nem írták is alá a berlini szerződést, annak a fenntartása mindnyájuk érdeke. A Balkán-államok szövetségéről szöve azon nézetüknek adott kifejezést, hogy a hatalmak jelenlegi viszonya aligha jóváhagyna egy ilyen elhatározást.

A szerb alkotmány revíziója. Az alkotmány revíziójára kiküldött bizottság albizottsága elvben elfogadta a szabadulási páti Simics által kidolgozott alkotmánytervezetet s már a részlet-tárgyalásba is bocsátkozott. Az albizottság e hó végén hihetőleg befejezi működését; s a plénum decz, elején gyűl egybe. Fontos véleménykülönbség uralkodik aziránt, maradjon-e Szerbia az egykamara rendszernél, vagy létesíttessék förendház is. A plénum javaslatát a király elé fogják terjeszteni. A kormány elhatározta, hogy a bizottság javaslatát változtatlanul a skupstina elé terjeszti.

Magyar fegyvergyár.

A magyar delegáció szerdai ülésén került tárgyalás alá a fegyvergyár kérdése.

Rakovszki előadott utal a delegációnak mult évi határozatára és a hadügyminiszternek arra adott ígéreterre, hogy lehető fog tétetni egy második gyár létesítése Magyarországon. Az e tekintetben követelt eljárást nem helyesli, mert az egy újabb gyár létesítését majdnem lehetetlenné teszi, pedig magának a hadseregnek biztonsága követeli, hogy egy gyár monopoliumától szabaduljon. A legfőbb idők, melyet az alkudozások folyamán felhoztak, az volt, hogy a hadsereg fölfegyverzése sürgős és

lát? A mi megtörtént, azon többé változtatni nem lehetett.

Agatha semmire se válaszolt, a mit neki beszéltem, nem is sirt. Csak fáradt volt, szemeiben kimondhatatlan fájdalom hűlt, s szája körül ama sajátoság kifejezés, a mit arcképen is látsz. Csendesen haladtunk hazafelé. Én is elhallgattam végre. De hát mit is mondhattam volna neki. Dóra? Hallgatagon mentünk egymás mellett azon az uton vissza, a melyen kevéssel előtte oly vidámak valánk.

Ez estéli beszélgetésünk soha egy szóval se lett említve közöttünk. Látszólag úgy éltünk, mint előbb, csak Agatha lett halvány és szótalan. Néha néha élénkebb volt, úgyhogy idegen semmi változás nem vehetett volna észre rajta, de én láttam szemeiben a mély fájdalmat, s ajkain az elhallgatott gyötrelmet.

Magamra akartam erőszakolni, hogy szeressem őt, azt hittem, annak sikerülni kell, de hiába, a szerelmet kiereszkolni nem lehet. Láttam bájos alakját, jó szívét, lelke tisztaságát, láttam, hogy szenved, s nem tudtam érezni iránta mást, mint nagyrabcsúllást, részvételet és keserű megbánást — egyebet semmit.

Igy éltünk, idegenek előtt, mint szerető házaspár, s mindketten oly boldogtalanok valánk.

Nemskára eljött a vég. Ő mindvégig gyöngye volt, most pedig sorvasztó betegségbe esve hervadt, mint a verőfény kedvelő virág, ha gondatlan kéz árnyékba ülteti. En adtam neki mesterkelt napfényt Dóra, a minőt tudtam, de nem ezt akarta ő.

— Hagyd el édes Vilmos, — mondá barátságosan — láthatod, hogy rajtam semmi sem segít. Így van ez jól, én örömmel távozem.

azt késleltetni nem szabad. A hadügyminiszter tegnapi előterjesztései pedig azt igazolják, hogy tekintettel az új rendszerre különben sem lehetett a fölfegyverzést oly gyorsasággal keresztülvinni és a steyri fegyvergyár az eddigi kisebb követelményeknek sem tudott határidő tekintetében kellő pontossággal megfelelni. A további eljárás tekintetében tehát határozott pozitív nyilatkozatot és lehetőleg ígéretet kíván.

Ivánka Imre ismerteti azon hosszas tárgyalásokat, melyek a felállítandó második fegyvergyárt illetőleg folytak.

Wahrmann Mór elismeri a felállítandó második fegyvergyár fontosságát, de a kérdés súlypontját nem abban látja. Azt kérdi a hadügyminisztertől, hogy a már megrendelt fegyvereken föll kötelezettségben áll-e a gyárral vagy sem; ha igen, mily terhek haramlanának a kormányzatra abból, ha esetleg a megrendelések egyidejű megkádának. 2-szor kérdést intéz a hirtel ok azon hírére vonatkozólag, hogy Poroszországon hosszabb tanulmányok daczára is a kisebb kaliberű fegyvert még nem találják végleg megállapíthatónak.

Bylandt-Rheidt gróf hadügymin. megadja a kért felvilágosításokat egy a steyri fegyvergyárral kötött szerződés viszony és az általa támasztott kártérítési követelésre, mint egy második fegyvergyár felállítására és végül az idegen államokban a kiskaliberű fegyver behozatalára irányuló törekvése vonatkozólag.

Tisza Kálmán miniszterelnök: Mint-hogy a kérdés a magyar kormányt is érdekli, elő-dje, hogy a magyar kormány e tekintetben mit tett. Ohajtandónak tartja a magyar kormány is a fölfegyverzést a hadsereg biztonságára érdekében, hogy egy másik fegyvergyár állítások fel és ez lehető s a kérdés megvan oldva; a fölfegyverkezést ké lehetni nem lehet; nagyobb gyárnak a létesítése nem lett volna célszerű, mert a megrendelés megszüntével alig lehetett volna azt állandóan fenntartani. A monarchia érdeke minden esetre azt kívánja, hogy több gyár legyen, de ezt a fölfegyverzés rovasára erőltetni nem lehet. Ujában a tett ajánlatok helyesebb irányban mozognak s így annak lehetősége, hogy Magyarországon fegyvergyár felállítását, meg van, a mennyiben az illető vállalkozók talsságos követelésekkel, nem fogják annak felállítását veszélyeztetni. A lehetőséget a hadügyminiszter készsége valóította meg, sőt a jövőre kijelentette, hogy későbbi megrendelésekből, ha Magyarországon kellő képességű gyár lesz, ezen gyár is részesíttetni fog, a mi által annak további fennmaradása előmozdittatik.

Pulszky Agost: A fennálló steyri gyárral a miniszter felvilágosításai szerint folytatott tárgyalások szomorú világot vetnek az egyetemes következményére, a melyet egyetlen gyár fennállása a monarchiára hárít. Kérde tehát a minisztert, mi történik a 90.000 fegyverrel s gondoskodik-e arról, hogy az ezredát helyezés alkalmával a fegyvercsere bajai hogyan kerülhetők ki?

Bylandt gróf hadügyminiszter ismétli, mint már a mult évben is kijelentette, hogy a második fegyvergyár felállítására irányzott törekvések jogosultságát teljesen

Itt ültünk akkor, a hol most ülünk.

Agatha kiáltám, s lábaihoz vettem magam. Ne menj el, ne menj el, nem tudnám elviselni, ha itt hagyatl!

Megsimogatta homlokomat, oh mily finom, átlátszó volt a kicsiny kéz.

— Vilmos, Vilmos, kedvesem ne búsulj te azon. Két év óta hiába grőtörjük magunkat, most én elmegyek, s utat nyitok neked a boldogsághoz. Oly szomoruan, s oly gyöngéden mondta ezeket, mint még soha ama szerencsétlen est óta és én sirtam keservesen.

Igaz volt, elhagyott. Nehány nap mulva kivitték a csendes zöld temetőbe.

Vilmos elhallgatott, egy ideig mély esőnd volt a szobában. Végre ismét megszólalt:

— Vagyónat, a mi őt oly boldogtalaná tette, rém hagyta azon kérséssel, hogy ne utasítsam vissza azt. De egy föltételt csatolt utolsó akaratahoz, melyet idegen nem értené meg, s melynek jelentése csak előttem volt világos. Második házasságom esetére a vagyon sértetlenül az enyém marad, ha nóm szegény lesz, de ha homozynyi kapok az összeg Agatháról maradt vagyon jótékony intézetek közt osztatik ki. Réim tehát egy második házasságból semmi előny se hárulhat. Ime, Dóra neki tartozol köszönettel. Ő nem akarta, hogy ama keserű gondolatnak, mely az ő életét elborította, csak egy árnyéka is esék utódja boldogságára, a te boldogságodra. Dóra! Ő tudta, mit tesz.

A férfi ismét elhallgatott.

— Vilmos, mondá az ifjú nő kevés idő mulva, férje kezét simogatva, ezért mondtad te jegyességünk alatt mindig, hogy szerényen kell élned, mert csak hivatalodra vagy utalva. Könnyen elhitetted velem, mert távol voltunk innen. Menyir-meg-

méltányolja. Azon kérdésre, vajon a 11 milliméteres kaliber szerint készült Mannlicher-féle fegyverek csak ideiglenesen használtak-e főfegyverzésre, a miniszter azt válaszolja, hogy e tekintetben egyelőre nem nyilatkozhatik, ezután az elhatározást e tekintetben későbbi időpontok kell fenntartania. A 11 milliméteres fegyverrel felszerelendő hadtestek éppen azon szempontból választottak, ki hogy csapatok területileg diszlokálva vannak és helyőrségeik a legközelebbi években alig fognak változások által érinteni. Az iránt is történt intézkedés, hogy valamennyi tartalékintézet a kellő lövészérettiséggel láttassék el.

Hegedűs Sándor a Magyarországon felállítandó gyártó-illatolag azt tartja, hogy a hadügyminiszterium tavalyi tettjével szemben visszavonást mutat. Nem az a kérdés, hogy a honvédség fegyverei mi történik, mert e fölött magunk rendelkezünk, hanem az, hogy tavalyi tettjével miképp váltotta be a hadügyminiszterium? Szólok azt a következtetést vonja, hogy jogunkban van követelni, hogy a hadügyminiszterium által a közös hadsereg számára megrendelendő fegyverekből is egy rész Magyarországon felállítandó gyárban készíttessék. A hadügyminiszter saját nyilatkozata szerint úgy vezette ez ügyet, hogy természetesen, miszerint a létező fegyvergyár mást nem tehet, mint hogy az egész szállítást követeli. A hadügyminiszter tett nyilatkozata szerint szerződésileg kötötte, nem lévén, mi sem áll utána annak, hogy egy Magyarországon létesítendő gyár a megrendelésben aránylag részesíttessék. Magára a főkérdésre vonatkozólag konstataja, hogy most a fegyver lényegben változott. Tavaly az mondatot, hogy kisebb kaliber nem alkalmazható újabb puskapor nélkül. Most az újabb puskapor nincs feltalálva és a kisebb kaliber mégis alkalmazható.

Nem indítványoz ugyan szaktanács-konstát, bár azt helyen valónak találja, nem indítványozza az előirányzott összeg törlesztését, de annak megfizetését azon feltételhez köti, hogy nagyobb megrendelésekhez összegből csak azután történjenek, miután az új fegyver az új csapatoknál kipróbáltatott.

Fejérdy br. honvédelmi miniszter a fegyvergyár kérdésében ismerteti a honvédelmi miniszteriumnak valamint a közös hadügyminiszteriumnak eljárását. Ez utóbbi minden tekintetben loyális volt. A közös hadügyminiszterium maga is óhajította, hogy egy második gyár létesüljön, de mindenképp kötelessége volt arra ügyelni, hogy a főfegyverzés lehető rövid idő alatt legyen eszközölhető; már pedig egy második fegyvergyár létesítése esetén a hadsereg illetőleg a honvédség egy egész évvel később lett volna felfegyverezhető, mint így. A hadügyminiszter a létező fegyvergyárral szemben a tárgyalásokat megindította nem az új gyárra vonatkozólag tett ajánlatok után, de előzőleg azonnal, a mint a kisebb kaliber iránt megállapodtak, tekintet nélkül más ajánlatokra.

Beöthy Ákos kijelenti, hogy az összeget nem szavazza meg. A kérdést nem tartja érettnak, experimentálókra nem hajlandó összegeket megszavazni. Ha nem is állami, magánban lehet és kell a másik fegyvergyár létesítését biztosítani azáltal, hogy bizonyos számú fegyverek annál rendelkezésük meg. Ha nagy áldozatokat hozunk, jogunk van követelni esetleg még az osztrák delegáció ellenétés nézetével szemben is, hogy a nagy összegek egy része akként költsék el, hogy a hadsereg egy gyár monopoliának és szeszélyének kitéve ne legyen.

Tisza Lajos gr. elnök több felszólalással szemben konstataja, hogy a Mannlicher rendszer a múlt évben lett elfogadva és a

csapatoknál kipróbálva; új rendszerről pedig most nincs szó, csak más cső alkalmazásáról ezen rendszerhez. Az ehhez szükséges próbák pedig a hadügyminiszter előadása szerint szintén kellően megtétetiek.

Grünwald Béla bármily szükséges összegeket kész megszavazni, ha a cél, melyre kéri, elérhető. A felforgó nagy érdeket illetőleg sem ellenezték annak megszavazását, ha azon megnövekedése volna, hogy az összegek felhasználása a célokat meg fog felelni. Magunknak a szakembereknek fellépésében ingadozott lát; ez megingatja a hitet és bizalmat abban, hogy a kívánt célt elérjük. A múlt évben elfogadott modell néhány hónap múlva megváltozott. Ez aggodalomra nyújt okot; ne siessünk tehát az elhatározással, hanem nyugodtan várjuk meg a szakemberekkel vizsgálatának eredményét. Ezen vizsgálatok eddigi eredménye nem szerezt meg számunkra azon szilárd meggyőződést, hogy az ajánlott fegyver a létezők közt a legjobb és éppen ezért az összeg nem szavazhatja meg.

Tisza Kálmán miniszterelnök azzal szemben, hogy több oldalról szaktanácsokmány összehívását emlegetik, ezt nem tartja célszerűnek. A hadügyminiszter kijelentette, hogy minden plausibilis, újabb találmányt szakértők által megvizsgáltatott és a tavalyi sem magától proponált, az elfogadott rendszert, hanem a szakértők meghallgatása és kellő vizsgálatok után. Ha egy újabb összehívandó szaktanács-konferenciában ellentétes nézetek merülnek fel, az albizottság aligha volna illetékes az eltérő nézetek megítélésére, és nem vehető magára a felelősséget. Az, hogy a hadseregben két fegyver van, nem kívánatos, de a tervezet szerint ez csak egy kis részben volna a hadseregnek, míg ha a delegáció a kért összeget nem engedélyezné a kérdést tovább elhalasztandó, egy igen nagy része a hadseregnek maradna felszerelve a régi Werndl fegyverrel és a két fegyver használatát akkor sem kerülnék el.

A második fegyvergyár felállítását a magyar kormány is kiváló fontosságnak tartja nem annyira magyar nemzetgazdasági szempontból, mint leginkább a hadsereg biztonságának szempontjából. De ezen kérdésben is azt tartja, jobban haladunk, ha a létező viszonyok mellett lehetővé tesszük egy új fegyvergyár létesítését, mint ha a fegyverzés-kérdést is függőben hagyjuk. Azon ellenvetéssel szemben, hogy miért nem kap nagyobb megrendelést a felállítandó gyár, megjegyzi, hogy azon időn belül, a mely alatt a közös hadsereg fegyverkészlete teljesen elkészülhet, az újabb gyár nem is készíthet többet, mint a mennyi megrendelése van. Méltányos kívánság azonban, hogy azontúl netalán újabb megrendeléseknek a magyar fegyvergyár is részesüljön.

A találmányok közül a véglegesen legjobbat bevárni annyi, mint soha sem fogni az új fegyverek készítéséhez. A hadsereg mentől előbb bírja a mostanig legjobban ismert fegyvert, annál nagyobb előnyben lesz más hadseregek felett. Azt, hogy egy fegyvergyárt Magyarországon a magyar állam állítson fel, nem fogadhatja el épen azért, a mire Beöthy Ákos hivatkozott a pénzügyi expozéban kifejtett okoknál fogva; mert ezen expozéban az egyensúly helyreállításának egyik legfőbb feltétele épen az, hogy semmi újabb előre nem látott teherrel a magyar állam pénzügyeit ne terheljük és épen mert ezt komolyan kívánja, nem fogja magát elántortartani az egyenes útról bármily népszerű és különben óhajandó tervek kedvéért sem.

Rakovszky István előadó zárszavai után elnököl Tisza Lajos gr. összegei a véleményeket, melyek szerint a bizottság konstataja, hogy a fegyverek beszerzésére szükséges eszköztségek az új kaliber elfo-

gadása által lényegesen nem emelkednek, hogy már megrendelt 83,000 illetőleg 90,000 darab fegyver beszámítottak azon összegbe, mely a múlt év jelentésében is mint ö szűkület jelezte. — A felállítandó fegyvergyárt illetőleg pedig a delegációnak tudomásra hozták és tudomásul vették a hadügyminiszter azon kijelentése, hogy a hadsereg első szükségletének beszerzése után netalán még előfordul újabb megrendelésben a már létező fegyvergyárakat is részlettel fogja.

Ezzel a bizottság az előirányzott összeget megszavazta.

Hogy áll a világ?

Az európai helyzetről a berlini Nat. Ztg. a következőket írja: Olyan nyugalommal, mely saját szerű ellentétben áll a népségek által ültetett zajjal, néz a német a császár ideérkezése elé. Az ohajok, melyeket a mindenfelől sokat taglalt eseményhez fűznek, nagyon szerények; arra szorítkoznak, hogy a császár csupa jó és barátságos benyomásokat vigyen haza magával németországi utjából.

Azt is szívesen elismerik, hogy a császár a túlerős pártján áramlatlalt szemben még mindig a mérsékelt elemet képviseli s személyes bekezesretetében kétkedni nem lehet. Az az elbizakodott zaji, melylyel a francia és orosz chauvinisták a régóta tervezett bekezeset előre hirdették, egyelőre csak a béke fenntartására irányuló fáradsátlatlan munkának vált javára.

A czikk összegezi gróf Kálmány ismert nyilatkozatait s azt, hogy még mindig nem kell lemondani a reményről, hogy Oroszország kiszabadítja magát Franciaországtól.

Erre így folytatja: E remény némi támaszt nyer két tényben: először abban, hogy az első alkalommal, midőn Franciaország Oroszország szolgálatát várja a Suez-csatorna-kérdésben, Oroszország érdeke Franciaországgal nagyon nehezen látszik összeegyeztethetőnek.

Oroszországnak semmit sem ér a Suez-csatorna semlegessége a papíron, vagyis oly szerződés, mely Angliát meghagyja Egyiptomban s éppen Franciaország „barátja”, Oroszország nem fogadja meg el a szerződést, melyet aláírni Németország és szövetségesei késznek nyilatkoztak.

A második ide vonatkozó Wilson-botrány elintézése. Ez oly csodálatos módon történt, — hogy nehéz róla szatírárt nem írni.

Colliavru képviselő, kinek „igazi neve” Grévy, olyan beszoraknyemester, hogy az ő indítványt folytán Wilson egyszerűen emelt föl elnök a háttérben s helyette rég meghalt vagy a politikai színpadról lelépett egyének jelennek meg a parlamenti vizsgálat tárgyaúl. Az egész úgy nagyon kevéssé kedvező világításba helyezi Franciaországot, mely szövetségese a császár ma kevesebb vonzó erőt gyakorolhat, mint valaha.

Magyar képzőművészet.

Budapest nov. 9.

Az őszi kiállítás második sorozatát ma este díszes közönség jelenlétében nyitotta meg Trefort Ágoston vallás- és közoktatásügyi miniszter.

A villamfényvel pazarul megvilágított előcsarnokban, hol a rendezést még alig fejezték be Barabás Miklós a képzőművészeti társulat alelnöke, Szemcsányi titkár és több választmányi tag, művész és író társaságában fogadta a minisztert, köszöntet mondva szíves megjelenéséért, melylyel ismét a képzőművészetek iránt visel-

tető meleg érdeklődést bizonyítja, felkérte a tárlat megnyitására.

Trefort Ágoston miniszter a szívélyes üdvözlés után a következő beszéddel nyitotta meg a tárlatot: „Habar a képzőművészeti kiállítás gyakran szokta látogatni, mert a művészet nekem élvezetet nyújt s mert a képzőművészetek gondozása hivatáshoz tartozik, a közközt. miniszter s a főváros egyik képviselője lévén, köszönettel vettem a meghívást a kiállítás mai megnyitására s legyen szabad az alkalomból néhány szót szólanom.

A szellemi szabadság a szabadságok sorában nem az utolsó helyet érdemli, hanem az első helyet, mert az egyén véleményét bármiről, mint a subjektív igazságot leplezetlenül kimondani, másrészt azt egykedvűleg meghallgatni, magába felvenni, a nélkül, hogy mindjárt doronghoz, revolverhez, anathemához, vagy az államügyészhez folyamodnánk. Eredménye a szellemi szabadságnak a kritika, ezt el kell tenni az emberi tevékenység minden körében, tehát a művészetben is, kiállításainkat is majd dicsérik majd ócsárolják, mindent tünni kell. Csak egy neme létezik a kritikusoknak, a kikkel én nem tudok rokonszenvezni, azok tudnillik, kik mindent rossznak találunk, mi itthon készül, nekik rossz a magyar kép, a magyar szobor, a magyar bor, a magyar kelme, az emberek ama faja az, mely minden haladást gátol. Mi, kik e század első negyedében születünk és élünk a stagnáción azon idejében, mikor a művészeti örök Magyarországon egészen kihalt volt, mi örvendünk a képzőművészet emelkedésének, melyet itt a képzőművészeti társaság házában, nemkülönben a városligeti nagy csarnokban szemlélünk. Nem akarom azt mondani, hogy többé nincs tenni valónk a képzőművészet terén. Sok teendőnk van még, képzőművészeti iskoláinkat ki kell egészíteni még, művészeinknek helyes irányt kell adni, nagy közönségünkben a művészeti érzéket kell fejteni a határuk felé, hogy művészeink itthon is munkát és foglalatosságot nyerjenek. Tisztába kell jönnünk az iránt, mit én mindenkor ismétlek — habár nagyon unalmas is lehet, hogy Magyarországnak nemcsak politikai hazafiát, hanem közgazdasági és kulturális hazafiát is van szüksége. E megjegyzések előbeszédje után a kiállítást megnyitom.”

Az összegyűlt társaság zajosn megéljen Trefort Ágoston minisztert, kit rövid beszédében is többször megszakitott a helyeslés. Ezután a miniszter Telepy Károly kalauzálása mellett a tárlat megtekintésére indult, figyelmesen megismerve különösen a hazai művészek képeit és szobrait, melyekről több alkalommal az igazi elismerés meleg hangján szólt.

A tárlat ezáltal rendkívül gazdag, a kiállított műtárgyak számára vetekednek a tavalyi jubileári kiállításal. A magyar művészek termékei színe-javával gyarapították a kiállítás vonzó erejét.

Európa betege.

A német trónörökös állapotában beállott kedvezőtlen fordulat természetesen nemcsak Berlióban, hanem mindenfelé éretné hatást idézett elő, a mi kivált a tözsdeken nyert határozott kifejezést. Így egy római jelentés szerint az összes olasz tözsdeken erősen visszamentek az árak a San-Remóból érkezett kedvezőtlen hírekre.

A párisi lapok igen részletesen írják az új fordulatról s rendkívül aggasztónak mondják azt, anélkül azonban, hogy közlelőbb adatokat hoznának felőle. Poyes és Fauvel párisi speciálisták azonban az érkezett jelentésekből kiindulva, nem látják a veszedelmet oly közvetlenül közel fekvő-

nek s az utóbbi a tracheotomia mellett nyilatkozott, mely nem életveszélyes műtét.

Maga a baj, mint San Remóból újbán jelentik, újabb tünetjeivel csak november elején jelentkezett. A daganat most sokkal mélyebben fekszik s a gégefővéig alig lesz elkerülhető, bár Mackenzie még mindig opponál.

Kedd óta különben a trónörökös állapotában nem állott be változás; a trónörökös tegnap is sétakocsizást tett és állapotát általában igen jó. Bővebb adatok azonban csak az orvosi konzilium megtartása után várhatók.

Egyelőre is mind nagyobb tért hódít az a felfeltétel, hogy a trónörökösnek haog kellene utaznia, s ez esetre azt hiszik, hogy nem a Gotthard-alaguton, hanem Brenneren át veszi majd útját Berlin felé.

Mig San-Remóban egyre szaporodnak a meghívott orvosok s a világ szépeire figyelemmel néz tanácskozásuk elé, addig Bécsben Störk tanár, ki a laryngoskopiát között első helyet foglal el, kedden a bécsi klinikán felolvasásban részletesen foglaltott a német trónörökös bajával s a legújabb hemorrhagiát intézte egyrészt Mackenzie, másrészt pedig ama hanyagság ellen, melyet a trónörökös egyre fokozódó bajával szemben tanúsítottak. Erre vonatkozólag a bécsi tanár így nyilatkozott: Ha a fegyvercsavarról lett volna szó, bizonyára nagyobb gonddal jártak volna el, mint esetében tették.

Aztán bőven és kimerítően foglalkozott a baj természetével, genezisével s állította, hogy az eleinte fellépett kisebb szemölcsöket vagy radikálisan elvált vagy teljesen negligálni kellett volna, s akkor a baj semmiesetre sem fejlődött volna mert az afajta baj elburjánzását a részleges irtás, a kiszáritás vagy szétnyomás csak elősegíti, míg teljes elhanyagolás mellett évekig is ugyanazon a stadiumon marad meg.

Utalt arra, hogy hírneves német orvosok már eleinte helyesen s mint a következők mutatja, gyökerében fogták fel a bajt, de azért mégis kiszoklalták a beteg egy angol orvosnak, a ki utazni akart s pacziensét is utaztatja, bár abszurd filozófia volt az, hogy a rák — a mennyiben a trónörökös baja ily természetű — kevésbé fejlődne akár Londonban, akár Barmában, vagy San Remóban, mint Berlinben. A rák fejlődésére a levegő ilyen vagy olyan volta nincs hatással, s ha mégis innen utaztatnák a trónörökös, az a legotrómbált hiba volt. A tanár végül kijelentette, hogy ma már azért sem állna jól s-gi-ne-e a beteg egy radikális operáció, mert ennek még kellett volna a történetie s akkor a gyógyulás biztosan be állott volna.

Torda-Aranyosmegye közg. bizottsági gyűlése.

Torda, nov. 11.

A f. hó 9 én, alispán Veress Dávid elnöke alatt megtartott közg. bizottsági gyűlést röviden a következőkben ismertetem.

Jögyöz Ráder Béla előterjesztette a vid jelentését, a melyből kitűnik, hogy a megye múlt bavi közigazgatási állapotára ellenessége által megzavarva nem volt a közigazgatás pontosan végzte el az állami és megyei életet érdeklő számos teendő. A jelentés szerint a múlt évben a megye jögyözre jött 921 ügydarab, a melyek s folyamatosan levő drb kivételével, állítottak. A közigazgatási fogházban 18 férfi börtöncenz volt, a kik okt. hó végéig elbocsátattak.

A különböző alapokat illetőleg: a javadalmazási alap tesz október hó végével 693 frt 71 ht.

leptél, most már mindent tudok. Te se akartad, hogy vagyondórt szeressetek.

A férfi igenlőleg bólintott s észrevette, hogy neje szeméi könnyei lábadoztak.

Kedves Dóra, ugy-e többé nem fogod mondani, hogy önzetlen vagyok, hogy nekem köszönnettel tartozol?

A nő puha karjait férje nyaka körül fűtö.

— Mégis, mégis Vilmos! Mindent a te szerelmednek köszönök. Nem volt-e tévedés az önzetlenség, hogy szegény Agatháról kellett beszélnem nekem?

— Az Agatháról?

Újabbkori hamupipóke.

— Angol regény. —

Az „Ellenzék” számára fordította: Amica.

X.

(Folytatás.) (20)

Rövid szünet állott be. — Magda a székkarján nyugtatla reszkető kezét, minden bátorságot összeszedte a mint a következő szavakra várakozott.

— Sir Alick nagyon jár utána, és ő minden tekintetben oly jó párti, folytatá Mowbrayné vidámabb hangon, hogy Etel elégre is bele fog egyezni; s egy kis függőben tartás nem árt egy olyan keresett férfinak a milyen Sir Wolf Alick. Azt hiszem, hogy a vadász idején alatt maga is látta őtet nálunk?

— Igen, láttam egyszer.

— Ó nagyon szép, nagyon gazdag, és bármelyik leánynak rendkívül jó párti; és a testvéremnek a mint maga talán tudja is, minden hozomány. Atyámnak nagy családjára van, és a vagyonra nagyon kevés — téve hozzá nevetve. És Etel nagyon szerencsés!

— De hát ha —

— Ha visszautasítja? — egészít ki Mabel. Oh, azt nem fogja tenni! Csak kacérkodik egy kicsit. Lockhart kisasszony, máradjon nálunk, s tavasszal jelen lesz az Etel esküvőjén. Nos, hát ez nem elég indok arra, hogy maradjon?

A leány arcaán gyenge mosoly vonult el, s hirtelen mint egy dőlőb emelkedett fel előtte az a jelenet — a kedves arcza aranyhajja menyasszony, a vidám völgyén, s a lakadalmi vendégek. Ah, inkább menne a világ végére, mint hogy e házasságnak szemtanuja legyen.

— Kegyed nagyon jó — viszonzá; de valóban, nem érzem jól magamat, a lég oly éles —

— De hova megy? — En ugy tudom, hogy magának nincsenek barátai, s már mondtam, hogy nemcsak a fővárosba megyünk, mondá Mowbrayné ma'd nem haragosan. Mi panaszra van ellentűnk?

— Nincs semmi — válaszolt Magda —

— Alkalmatlanok a gyermekek? Figyelmetlenek a cselédek? Mert tudja, ha unalmasnak találja a házamat, az a saját hibája! Miért nem jön le hozzánk esténként?

— Nem az a baj, válaszolt a leány ideges, majd nem hysterikus komolysággal.

— Hát mi? — kérde Mowbrayné élesen, haragos tekintetét vetve a halvány remegő arcra. Van valami titkos oka, a miért az egyedüli otthon, mivel bír, el akarja hagyni?

— Beteg vagyok. Ó, hát nem látja, hogy beteg vagyok? — kiáltá Magda esdeklő hangon két kis sovány kezét kéréleg nyújtva ki.

— Ha beteg akkor Garrard Doctor ur után küldök! Örülni fog ha valami ürügyet kap az idejövételre, mondá Mowbrayné.

— Nincs reá szükségem, válaszolt a leány.

— Ah, mondá diadalmasan a szép asszony, tehát nem beteg? Maga egy együgyű leányka, aki maga sem tudja, hogy mi baja, kap kinint és ő bort. Most távozzék mert dolgom van.

Magda engedelmeskedett, megfordult, s Mowbrayné az iróasztalához akart visszamenni, midőn a leány hirtelen megállott.

— Nem maradhatok, kiáltá szenvedélyesen, nem maradhatok! Menneem kell!

Mowbrayné hátra fordította a fejét, s némi megvetéssel nézett reá vissza.

— Maga megfélekedezik magáról, monda büszkén. Ha konokul megmarad szándékánál, úgy mondjon fel, a hogy megegyeztünk volt midőn házamhoz fogadtam. Azt hiszem, hogy a felmondási idő három hónap. Akarja, hogy a mai naptól kezdve számítsuk?

— Három hónap? Ismétlé Magda. En nem maradhatok oly hosszasan itten!

— Az elég baj, miután s törvénygy kívánja, viszonzá hidegen Mowbrayné. Három hónap múlva itt hagyhatja a házamat, de előbb nem.

Kézét elutasító mozdulattal emelte fel, s oly büszke arczifejzéssel ült le az iróasztala elébe, a milyennek azt Még Magda nem látta soha, s a mi őtet el is hallgattatta.

A leány, ez utolsó büszke, megvető szavak által mélyen megbántva, reszkette s olyan sápadtan mint a halál megfordult, s hallgatva ment ki a szobából.

Ámbár a karácsonyra hívott vendégek közül még senki sem érkezett meg, élénk sürgős forgás és készülődés volt a házban. A mint Magda a lépcsőn felvászorgott egy pár nemesléd megfordult és

szánakozva néztek reá, beszélték maguk között, hogy mily betegnek látszik; — ma reggel a gyermekekkel sem volt sok baja; még az ő gyermekek önések sem nyilvánult ma, s midőn a leányjukat bevégzték, jászani mentek a másik szobába, egyedül hagyták nevelőnőjüket, hogy főfajását a nyugalom enyhítse.

Midőn Magda egyedül volt, kétségbeesése folyton növekedett, s szenvedélyes mozdulattal tárt ki karjait.

— Hogy viselmek el? — kiáltá. — Hogy viselmek el? Minden erőm elhagyott. Ha ő ismét ide jön, és én meglátom, elárulom magamat!

Hogy viselmek el? Látni őket, együtt, boldogan! Ah, nem, nem, nem! Ez borzasztó! — Nem tehetem meg, nem tehetem meg!

És mégis, midőn lecsendesedett belátta, hogy nem tehetett másképp. Helyzetén nem lehetett változtatni, sorsát türelemmel s megadással kellett elviselni, és tudnia kellett, még ha nem látta is, hogy az általa szeretett férfi, a menyasszonyával együtt egy fedél alatt van vele.

Látni kell figyelmét, szerelmét s gyöngségét Etel iránt; látni kell amint tekintet gyöngédebb lesz, s hangja lágyabb mint azon rövid hónapban látta, midőn hamupipóke a királyfi palotájában volt s mosolyának a fényénél sűtkézezt.

Az utolsó három hónapot borzasztó nehéz volt keresztül élni; a nyugalatlanság megviselte a leányt, csak az árnyéka volt a régi Magdának. Napokig volt azon folytonos félelemben hogy Sir Alickkal találkozik, vagy hogy az visszatér a Hallba; mert első látogatása rövid ideig tartott.

De Danecourt kisasszony távol volt, több vidéki ismerőseinél tett látogatásokat, tehát Sir Alick sem jött el; azonban mára

várták haza Etelt, s kétségtelen, hogy Sir Alick a holnapra várt vendégekkel fog megérkezni; s a karácsonyi ünnepélyek s átkok általánosabbak voltak, mint hogy a nevélőnek lehetséges lett volna magát azoktól kihuzni.

Magda olyan volt mint egy ürt, szinte kétségbe esett amint a tanuló szobában sebes léptekkel le s fel járt. Will Alickot fiatal szívének egész szenvedélyével szeretett, s minden ereje fellázadt azon kegyetlen sors ellen, mely őt Mowbray Hallba hozta, hogy ott egy más nő iránt szerelmének a tanuja legyen. Ő nem maradhatott itt, nem tud — nem akar itt maradni.

Pedig a mint azon reggel Mowbrayné figyelmeztette, nem voltak barátai a holmenjen, és azt is tudta, hogy nagyon kevés pénz volt a birtokában. S ha az elfogy holmenjen mit csináljon?

Es nem adta-e tudtára Mowbrayné, hogy tartozó kötelessége ott maradni, hogy engedély nélkül nem távozhatsz; és szegény leány nem tudta a törvény hatalmát, s nem ismerte saját jogait, elképzelte magát erőnek erejével visszahurcoltatva Mowbray Hallba vagy börtönbe zárva.

Itt kell maradni, itt kell maradni és szenvedni, kénytelen vele, másképpen nem lehet.

És ugy ki volt fáradva a szenvedéstől, úgy ki volt fáradva, mindig szerelmének éreznit magát, mosolyt erőltetni, vidáman beszélgetni a gyermekekhez, midőn egy sző sem tált visszhangra szívében, vagy tánczdarabokat játszott számukra, vagy énekelni, midőn szíve majd megmunkált! Végre a fáradtság érzete türelmetlen fájdalmas volt előtte.

(Folyt. köv.)

utunka alap . . . 6101 frt 75 krt.
Közigazgatási letéti alap 2427 frt 21 krt.
Körékhitelesítési alap 2672 frt 82 krt.
gyeház alap . . . 4928 frt 31 krt.

A helyeslőleg tudomásul vett jelentés az árvászeki elnök Tarsoly Gábor jelentette elő a Torda városi árvászeki al- szerkesztett évnegyedese jelentést, amely kiűnik, hogy a tordai árvák száma 567, gondnokoltak pedig 5.

Az árvai vagyon tesz készpénz- és hitelekben 31028 frt 75 krt.

Főorvos dr. Szentpéteri L. je- nés megyénk közegészség ügyét kedve- szben tünteti fel; a hasznos házál- lások között sem lépett föl semmi ragályos betegség. Tordán a múlt hóban a népes- ség forgalom következtül volt: született 12 n és 12 leány; meghalt 13 férfi és 14 nő. Halotti többlet 3.

Kir. adófelügyelő Soltész Sándor havi jelentésében siralmasan panaszokdiki me- nyek adozási viszonyai mostohaasági miatt. A panasz bangok bizony nem is okné- lültek. Mert lássuk csak mit mond az irás: a múlt hóban befolyt a tordai kir. adóhi- valhoz egyenes adóban 48,978 frt 60 kr, utalék még e ezimen 373,499 frt 80 kr; adómentességi díjjal befizetett 2104 frt 4 kr, határlék 40,699 frt 31 és fél kr.

Kir. főmérnök A n d r á s s y Nándor havi jelentésében a megye területén keresz- ti vucoló állami utak állapotát jónak jel- l; ugyisint főlelmit, hogy a megyei utak a kir. építészeti hivatal kiűldöttéi megvizsgálták, a hiányokról a mérnöki felvé- leket megteiték, a mely felvételekről szóio jelentések az alispáni hivatalhoz fognak küldetni a további intézkedések megteitése riget.

Megemlítem közbevetőleg, hogy me- nyekben a megyei utak jókarban tartása a alispán kiváló gondolai közé tartozik; a gondoskodás eredménye a többiek között az, hogy a havas és Torda közötti forgal- mat egy jól conservált havi ut közvetíti.

Kir. tanfelügyelő S i m ó B. referádája a eskély érdekű volt. Előterjeszti a töb- bek között Székely János gerendi áll. isko- latorának a Nagyn. közök ügyi minisz- ter urhoz intézett s onnét tárgyalás végett küldött kérvényét, a melyben az iránt fo- rnyodik, hogy a közg. bizottság határo- sá megváltoztatásával a jelenlegi állásá- ban megtartsák. A közg. bizottság elég- ges okokat lát most is arra nézve, hogy a kérvényt és csatoltványait azon kijelentés- mellett tegye át a fegyelmi választmány- ra, hogy nevezett tanító példásan megbünte- tőd.

Kir. ügyész Lázár A. jelentése szerint a kir. tszki fogházban október hó végével volt vizsgálati fogoly 8, elítelt 66. Rab- tartási költség térítyművén ezimen befolyt 30 frt. Örvendtes eredmény gyantát említi a jelentés a m. kir. állam vasutak igaz- gatóóságával a IIad osztályu vasuti kon- vólhoz szükséges nagyobb mennyiségű szal- ma sünyökeket a foglyok készítki. A mig- men egyezmény a kir. kincstár részére na- gyobb hasznót biztosít (mert nem kell az a szükségletet, a melyet a tordai kir. fog- ház fedezhet a foglyok munkássága foly- tsa, Horváthországból fedezni), másfelől a foglyoknak is nagyobb alkalmat ad az egyez- mény egy jóvedelmhez ipar elsajátítására. S ezen említett egyezmény létrehozása, fogházfelügyelő B a l á z s János utánjárásá- nak az eredménye. E fogház-felügyelő nagy munkás abban, hogy az ipari ismereteket a foglyok mentől jobban elsajátítsák; az ut- mutatásokat, mint ahoz értő, mindig a leg- készségesebben teszi meg. S vajlon kitá- rodná, hogy e fogház felügyelő ezen tény- kedése által a köznek tesz hasznos szolgál- tat?

Pergo.

Egy jó asszony.

Szentgyörgyi Istvánnak, nemzeti szin- háznak e régi jeles tagjának édes felesége, Kecsés Róza, sok szenvedés után tegnap este meghalt. Öszinte gyászsal vesszük hi- rül e szomorú csapást, mely Szentgyörgyit érte, s adjuk hírül mind azoknak, kik az ő gyászából ép oly igaz részvétellel kének részt, mint mi.

Az elhunyt jó asszonyról a következő letrajzi adatokat közöljük:

Kecsés Róza született 1843 év má- rcius 21-ikén.

Mint a színésznél nevelt gyermek ugyazólván a színpadon nőtt fel, s már ko- na gyermekkorába hajlamos mutatván a szí- néhez, szülei e pályára szánták. Mint már ígyes kis leánynak sok jó gyermek- szerepe volt. Később énekhangja fejlődén, szülei énekelni tanították s mint felnőtt leánya legelőször a „Büvös vadász“-ban énekelte egy dalokat. 16 éves korában. Debreczenben a „Csikósbán“, „Rózsát“ ját- szotta, s a népszimű énekesnő szerepéért fel- hlyást megis tartotta; e mellett szende szerepeket is játszott. Később az operett hltus divatba jöven e téren is elsőrendű operette énekesnő helyet foglalt el „Gala- thea“, „Nővéde“, „Fortunio dala“, „Eli- zondó leány“, „Boiszy boszorkány“, „Daj- ka“ stb. operettekben énekelve első sze- repeket.

Mint népszimű és operette énekesnő Kassa, Miskolcz, Pécs, Szeged, Debreczen, Szabadka, Eperjes, Kolozsvár és a budapesti közönség mindenütt kedvelte.

A budai „Molnár“-féle népszínházban s „Pirulák“ bohóság istenőjét közkedvelt- séggel mellett játszotta.

Utóljára a kolozsvári nemzeti színház- hoz volt szerződve 1872-ben; de mivel be-

tegsége többször gátolta színpadi működésé- ben teljesen megvált a színpadtól. Utolsó szerepe „Eljegyzés lámpafényénél“ — ope- retében „Lizett“ volt. Azóta mint a gondos nők mintaképe felelt meg női hivatásának. Házassági frigyre Szentgyörgyivel 1866-ik évben Kassán lépett. E frigyből három gyer- mekük származott, kik mind elhaltak.

Temetése holnap délután lesz.

Aldás hamvain!

MINDENFELE.

Kolozsvár, november 11.

— **Szent fillérek.** Szepesi Lajosné urnától ma filléres gyűjtés eredményében 4 frtot vettünk. Ez összeg nevezett urnó- nek az 1887-ik évről szóló saját adomány. Igéretét birjuk ügyünk e derék támogató- janak, hogy a gyűjtést jövőre is folytat- ni fogja. Ugyanok ma Sigmund Dezsóné urnólgytól is vettünk egy évi filléres gyűjtés eredményében maga és Alice leánya részé- ről 7 frt 30 kr. összeget. Sigmund Dezsó- nó urnó szintén kijelentette, hogy a szent- cöl érdekében a gyűjtést egy maga, mint kis leánya jövőre is folytatják. Az ügy ne- vében köszönet a nemes elhatározásért.

— **Ezredes jubileuma.** A Bras- sóban állomásozó közös hadseregbeli és a honvéd tisztikar fényesen ünnepelte meg szerdan Soós Károly ezredes 40 éves szolgálati jubileumát. Délelőtt tizenkettő- félkor a közös hadsereg tiszteletgel a jubi- leumát Parman Frigyes alezredes vezénye- lete alatt, ki szép beszédben üdvözölte őt, melyre Soós megle hangon válaszolt. Ez- után a honvéd és csendőri tisztikar tisztelet- tett Hősi alezredes vezetése mellett, ki- nek magyar beszédére az ezredes hasonló- ká magyarul felelt. Erre a huszárság, tü- zérség stb. tisztelegése következett. Dálben nagy banquet volt az ünnepelt tisztele- tére, melyen az első felköszöntő Parman ale- zredes mondotta a „Jeles magyar ember“- re a királyra, mit a tisztek éljenzéssel fo- gadtak, azután az ünnepeltre, ki rögtön fe- lelt, megköszönve a szeretet megható nyil- vánulását. A második felköszöntő Saffin huszárezredes mondta Pókay tábornokra. Nagy derűtséget keltett Hlabovszky hon- vednaggy elmes toaszja.

— **Az első töltényfűtő.** 1848. márciusban a magyar sereg számára Rei- ner János derék brassói szíjgyártó mester készítette, kitől Kossuth Lajos személyesen vette azt át, 2 frt borralalót adva az ak- kor még ifjú szíjgyártó legénynek. A mű- hely a herceg Krassakovich-házban volt. 39 év után Reiner János ismét magyar nép- felkelők számára dolgozik kitűnő munkát.

— **Szerencsétlenség.** Hétfőn este megrendítő szerencsétlenség történt Volká- nyon. 9 óra tájban két öreg asszony, egy 72 éves és egy 67 éves, hazafelé ballagott a fonóból. S a mint a hid közelébe értek, a helyett, hogy a hidra léptek volna, be- leestek az ut szélén folyó patakba. Az elő- sietett segély a 67 éves nőt még élve men- tette ki, míg a másik, a jegyző anyósa, belefullt. Az eset nagy szenzációt keltett a közönségben.

— **Jeles zenekar.** Pongráz Laji bandáját, Kolozsvár e kedvelt népzenekarát ugy látszik megszerette a trónörökös és környezete. A mai napon táviratilag ka- pott Bécsből rendeletet, hogy f. hó 19-ére berukkoljanak Laxenburgba, hol a vadá- szatokon az udvarnak játsznai fognak. Örül- nek is a fiúk a kitüntetésnek, már előre stimmolnak. Csak az az egy aggasztja őket, hogy nincs ott jó pórkölt és borviszesor.

— **Püspökzentelés.** Babics Zsig- mond kassai püspököt e hó 20-án szenteli föl Nagy Varadon Schlauch Lőrincz nagy váradi püspök. A két társaszentelő Pavel Mihály nagyváradi görög szertartású és Nogál János pergamói felszentelt püspök lesznek.

— **Egy ütközet emléke.** Prágá- ból táviratozzák szerdai kelettel: A fehé- r-hegyi ütközet évfordulója alkalmával teg- nap a cseh tanulók tömegesen kivonultak a Fehérhegyre, a hol a fehérhegyi ütközet- ről és következményeiről beszédet tartottak cseh dalokat daloltak. Visszatérve a hegy- ről, a hradsinai téren a „Hej szlovane“ kez- detű nemzeti dalt akartak énekelni, de a rendőrség szétoszlatta őket.

— **Egy rabló agyonlövete.** Yaálban egy hírhedt rablót a napokban le- lőtt egy csendőri őldözés közben. Nagy R. Józsefnek hívják a rablót, ki több lopást és gyújtogatást követett el, közelebb pedig egy szegény öreg embert kirablott és megsebesí- tett. Midőn a csendőrség őldözébe vette, a temetőbe menekült s itt egy csendőri lelőtte.

— **Egy örült báne.** Londonban egy ember olyan iszonyu bünt követett el, hogy egészen kétségtelennek mondható, hogy azt csak tébolydában tehette. Egy kilencz éves gyermek játszadozott egy templom előtt, midőn egy ember hirtelen hozzág- rik, megkapja mindkét kezével s a szegény gyermeket a templom vasrácsoszatának egy rudjára fűlyársolja. A hegyes vas, a mint behatolt a gyermek testébe, egészen ke- resztül ütött rajta s a másik oldalán jött ki. A gyermek sikolyára előjöttek a rend- őruk, de a szerencsétlent már meg nem menthették. A szörnyeteg gyilkosnak siko- rult émeleknitűne.

— **Kis hírek.** A dohánytermés Hajdame- gyében e környéken az idén gyengén sikerült. kat. holdonként csak 5 méterátszára rag a termés meg a tavaly 8—10 volt. — **Asszony** revolució volt Szem- lak aradmegyei közönségben a napokban. A falu asszo-

nyai megharagudtak a tanítóra, betörték lakására s ne- jével együtt elverték és a szobában mindent összetör- tek. — A z o r z á g o s dalaverseny jövő évben Sze- gedén tartatik és a versenydarabokra hirdett pá- lyázat felett f. hó 20-án határoznak. — Ö t é v i bört- nre ítéltek tegnapelőtt Szegeden Dudai Szabó Józse- fet a nyáron elkövetett lopás és rablás miatt Öngyl- k o s lett Szobránczon Tarnovszky Endre néptanító. Ne- jével való meghonlás vitte a halálba. — A s ű l y e d ő városból, Zngból ismét nyugtalanító hírek érkeznek. A kormányzósági palota körül jelentékeny csuszamlásokat találtak. — Meg h ű y e z t e k Prágában az egyetemi hallgatókat, midőn egy kocsmában együtt mulattak. — B é c s b e n a katonai építészeti iroda egyik elsőrangú tisztviselője Sever Sándor kedden agyonlőtte magát. — N é m e t kereszturton Tauber Zsigmond és fia bor- kereskedésből ismeretlen tettes 3000 forintot loptott el. — B é c s és G r á c s k ö z t telefon összeköttetést fog- nak létrehozni. — V á n c s o d o n Biharmegyei közönsé- ben egy kis fű a parázssal játszva teljesen elégett egy ruhájába ugrott szikráról. — S z a b d k á n egy fiatal ember elszöktette a szeretőjét; de a nagy sietség- ben ugrott be a kocsi, hogy ráesett a leány lá- bára s az eltört.

VÁROSI HIREK.

— **Karácsonyi bazar.** Az idén is rendeznek be karácsonyi bazárt a R-dont- ban. A nögyelet és az Emke kolozsvári fiókja kezét fogva egymással fogja az idén rendezni s e tárgyban a tegnapi volt első értekezlet D e a k y Albert elnökelete alatt az iparos egyleti helyiségben. A bazar 10 napig tartana az előleges tervek szerint s kereskedőink nagy számban állítanának ki sátrakat, hol a rendes bolti árulással is ol- csóbban árúsítanak czikkjeiket. A nögyelet magára vállalja a hölgyek általi kiárusítást s a délutáni hangversenyek rendezését. A jótékony czélok érdekében kereskedőink ál- dozatkészséggel járulnak a bazar berendezé- séhez a legközelebből a kulturgylet helyi választmányja tartandó főléseben véglegesen határozni fog a berendezés módoszatai fe- lől is.

— **A kolozsvári tud. egyetemi** kör f. hó 13-án, vasárnap d. e. 10 és fél óraker tartja önképzőköri gyűlését, melyre az érdeklődők tisztelettel meghívotnak. Sor- rend: 1. „Milyen a hálados rokon?“ élet- kép, írta és felolvassa Szűcs Géza t. j. 2. „Richard monologja“, részlet Shakespeare III. Richardjának V. felvonásából szavalja Hegyi József t. j. 3. Birálat Gargya Béla gy. h. „A szerelem“ cz. értekezésére Brühl Jakob joghalgatótól. 4. „A kastély küszö- bén“ írta Abrányi Emil, szavalja Tompa Kamil t. j. 5. Birálat Hegyi József t. j. „Margit“ cz. elbeszélése Kovács Dezső t. j. által. Kolozsvár 1887. nov. hó 11-én, br. Kemény Árpád, e. i. alelnök, Kóródy Béla e. i. titkár.

— **A trilla mint dökumentum.** Egyik kedves énekesnőnkkel történt meg az alábbi írté. Valami csomagja érkezett a postán s midőn érte me-nt, a postatiszt igazolását kérte. — É n x . . . énekesnő va- gyok, mondá a művész. — Azt más is mondhatja! felelt a postatiszt. — Mondhat- ja az igaz, de nem bizonyíthatja! szölt a művész s trillázni kezdett. A tiszte menten átadta a csomagot.

— **Nagy mulatások** voltak tegnap a hetivásár után s az aldomasívás egy pár korszakban verekedéssel végződött; a rend- őrség gyors megjelenése azonban végt szá- kitotta a levesebb fogódzásoknak s csak egy pár falusi legény ment a vásárról kis- sebb, rajta ütött emlékek haza.

IRODALOM.

* **A „Keresztény magvető“** e derekasan szerkesztett unitárius folyóirat szept-oktober- i füzete ma megjelent. Péterfi Dénes és Kovács János szerkesztők gondosan válogat- ják meg a közleményeket, s folyóiratuk rend- szerint irodalmi szempontból is figyelemre érdemes dolgozatokat közöl. A legújabb fü- zet tartalmaz következő: Pál apostol tana az előre való elrendeléről. Varga Dénes. Fen- tartható-e a nyári tanítás jelenlegi alakjá- ban? Ürmösi Kálmán, az unitárius vallás- közönség zsinat- főtanácsai gyűlése. Sz. A királytalogatás emléke, Ferencz József. Kül- földi levelezés: I. Párisi levél. Charrnaud D. II. Angolországi levél. Gordon Sándor irodalmi értesítő Különfélék Aranykönyv.

* **Iparosok évkönyve és naptára** czim alatt Gelleri Mór derék művet szerkesztett s kivált az iparos körökben sok haszonnal olvashatják. Válogatott közleményeket ad sok fontos és aktualis kérdést népszertien tárgyalva bennt. Az ipartgy több jeles munkását ismerteti rövid élet és jellemrajzot és arczképet közölve róluk. Az ipartgyek- ben létrejött elvi határozatok egész sorozat- át adja. Közhasznú részben pedig szükséges tudni valókat nyújt. A jeles tartalmu évkönyvet a Pallas irodalmi társaság igen csinos külső kiállításban adta ki. Ara 50 kr. Ajánljuk az iparos körök figyelmébe.

* **Újszes zsebnaptár** adott ki a Légrádi kőművek, budapesti könyvkia- d o z ó g : Hozzánk három külön című ilyen naptár küldetett be, melyek mindegyike egy beltartalmú, mint előszörü beosztás és ele- gáns kiállításával állnak ki. A naptárak következők: „Hölgyek naptára“ szerk. Boros- tyáni Nándor. Szépirodalmi része gazdag tartalmu. Közleményeket hoz, Váradi An- tal, Nemes Ödön, Thawrawk István, He- vesi József, Harmath Lujza, Reviczki Gyula stb. tollából. — „Orvosi naptár“ szerk. dr. Lorinczy György. Sok hasznos közleményt ad az orvosi körök részére. „Tanítók nap- tára“ szerk. György Aladár. Tanítókat ér- deklő tartalma gazdag. Mindháromhoz jegy- zék naptár van csatolva. Áraikat nem ta- láltuk feljegyezve.

MŰVESZET.

— **szöllér leány.**

— Népszimű 3. felv. Irta: Molnár György. A kolozsvári színpadon nov. 10-én.

A közelebbi néhány esztendő méltán növelt bennünk nagyfokú bizalmatlanságot a felszínre vetődő új népsziművekkel szem- ben. A chablonious mondást, hogy új nép- sziműveink minden változatukban a régi jeles termékek copiai* majdnem teljes fok- ban igazolják azok az alkotások, melyek a lefolyt pár év alatt közönség elé kerültek, s a Rátkai László „Fehő Klári“-ját kivéve szerencsésen el is tűntek a közönség elől mind.

Hasonló bizalmatlansággal mentünk színházba az este is, s ismételten megerő- sódott bizalmatlansággal jöttünk ki. A „Szöl- lér leány“-t ugyanazon sor érte, mint elő- deit. A közönség megnevette a bohókás, néhol ügyes, máshol fölöttebb durva tré- fakkal teleszótt élénk jeleneteket, meguj- ráztatta néhányszor a darab két osinos da- lát, de az egész históriából (mi velünk együtt) mindössze csak annyit értett, a mennyi egy fél gyűszűbe könnyen belefér. Nem tudjuk miért lett a darab? Miért vannak felpisz- kálva egy kaliberű szívedvények, ha nem törnek fergegekbe sehol? Miért van feltá- masztva Piros Rozálban (szöllérleány) a rossz, ha a megpedzett bosszú olyan naiv megoldásban simul el, mint a milyen a 3. felvonásban a néző elé tárul egy érzékeny tableauxban? Miféle számár ember Dakó Pál, s micsoda ide-oda hajló ellágyult malé a Pista legény és miféle figyetlen félreértés az az ajándékokkal való mis-más, melyből nem kevesebb folyik, mint az, hogy a Pista legény „kitartott szeretőnek“ tartva Rozált a faképnél hagyja, s elveszi feleségül Virág Ilust. S hát a megoldás?

A III. felv.-ban kiderül, hogy Rozál, ki Dakónak lesz felesége, nem volt előbb az öreg totyó szeretője. Rozál kesereg, tép- ni kezdi ruháit és bucsut mond a Dakó portának. Künn élénkel egy nótát és megy. Hová megy? Senki se fut utána, hogy vissza hozza. Pista és felesége, Virág Ilus utána tátognak az ajtó küszöbről és rebe- gik: „Isten veled, Isten veled!“ S ezzel lemegy a függöny. A ki tudja: érte. Val- lom, hogy nem értem, s az elem tolakodó számos ? jel előtt megijjedve, inkább pon- tot teszek, sem hogy körülmenyesen elmond- jam a három felvonás meséjét, mely gu- bandzoltabb a Balkán rendezésénél. Punktum.

Az előadás jó volt. Kivétel a harma- dik, melyet maguk a játszóik is segítettek tökretenni. A darab főbb szerepeit: Né- meth, Várady Miklós, Krasznainé, Réthy Laura, Andorfi és — Megyeri töltötték be. (a.)

* **Színházunk igazgató**sága gyors egy- másutánban kapja az eredeti darabokat. Legújában Mészáros K. a kolozsvári nem-zeti színház titkára, „A diploma boldogja“ cz. énekes bohózatot írt, melyhez Virányi J. másodkarmester, szerzette a zenét. Az új darab még a jelen évadban színre kerül.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Bérlet Kolozsvárt, 1887. november hó 12-én.

UFF KIRÁLY.

Operette 3. felv.

Morfondirozások.

Olyan jó itt a temető szélén lakni. Az unalmas, esős őszi délutánokint a mig leszáll a mindent elfűdő árnyas szürkület — itt ülök s nézek ki e csendes vi- lágra s így lassan-lassan kozászkodom a mulandó- sághoz . . .

„Az élet álom“ mondta egy bölcs s a különbség szerintem a halva és ébren álmódok közt csak az, hogy azoknak álmai nem zavarja semmi — mig ezekét kergeti és üzi s kíméletlen kezekkel tépi szét a sors. Örök, nyugalmas azoké; rövid és kínos ezeké.

S mi mégis egy szeretünk ébren álmódi! Mikor egyet-egyet kibúszom az ébrenálmódok s átadják az örök nyngóváznak — felsóhajtnak: „Boldog! Ő már alszik csendesen!“ És mégis esengnek, küzdnek az életért s elfordítva tekintetüket tőle, irtóva üzik ki lelkükből a halál gondolatát.

— Milyen nagy hegy a temető kapuja! két vi- lágot választ el. Hogy rajongunk azért a külső futó örömeiben, tartós fájdalomakban tele valért és félve gondolunk a másikra. Pedig ez rövid, fájdalommal tel- i — amaz örök és nem bánt benne semmi. A mik e külső világban szépek — azok álmaink, melyeknek eltün- tén ha a rideg való elúzi, könnyeket hullatunk, annak mindene álom s nem zavartatik meg soha.

S mégis megsírjuk a kiket oda kísérünk.

Innen néztem hallottak napján a temet! látoga- tást. — Az „Ave Mária“ hívó szavára ezrével tö- dült a nép.

Kicsillantak az emlékezés lobogó mései s fényes lett egyszer a halottak világa — a milyen sötét és bo- rongó oh! háúyszor az élők!

A nézők ott bolyongtak bejárva minden han- tot, az é r z ö k megállottak övéknél. Pár perczig az emlékezés szárnyán leszálltak azokhoz, kiket szívóktól szakított el a halál s egy perczre bár megkapta lelki- ket a vágy: itt maradni az álom e csendes világában. Mások visszakívánnak e zajgó, küzdelemes életbe azokat kik szeretetüköből szakadtak ki.

A milyen boldogtalan halott az, kinek ari álmát élők nem könnyeszik — olyan boldogtalan élő az, kinek halottja nincs e hantok alatt.

Az enyim nincs ott s mégis jobban meg van halva, mint az eltemetett s több könnyet hullatok látá- sakor, mint azokért szoktak, kiket nem láthatni viszont soha!

Miért nem nyugszol te is ott a csendes hantok alatt Ella? Halottak napján kimentem volna síroddhoz, mécekkal raktam volna körül síri ágyad s édes lett volna a könnyhullatás, melyet emlékednek szentelek.

Megnyugodtam volna, hogy te már nem lész senki, lelkem lakkja vagy egyedül. Most látalak öröm- ben élni s tudom, hogy a mig élsz, halotti vagy nekem.

Rózsás arodat hamvas pir borítja — pedig te az én halottam vagy! Mosolyogva köszönszle ablakodból ha felemelem szememet rád. Olyan ma g o s a vagy te nekem — mintha a sir mélyében volnál. Ha kigylu esténként a csillárok lángra magas palotákban s könnyű alakod a csipkefüggönyök közt megjelenik — mintha a ravatalon látnálak. De te élsz és örülsz a világnak, csak lelkemnek vagy egyedül halottja. Mikor itt ülök az ablakomban s nézem a mint mások elsiáják halottaikat — számalmasabbnak tartom magamat nálók.

Óda, a tankás oldalra függesztom tekintetemet s jól esik azt képzelni, hogy Te ott nyugszol — de el- úzi lelkem az édes gondolatát a tudat, hogy itt vagy meghalva nekem. Jobban meg vagy halva nekem itt — mintha eltemetve nyugodnál ott. Az a parányi hant, mely ott betakarna — az én nyugalmas világom lenne: ez a fényes ház, melyben élsz mig nekéd csendes ott- hon, nekem temető. Ha te nem élnél itt — az én nyu- galmam csendesebb, boldogabb lenne mint a halottaké ott. Ha nem látnám a te két szemed sugarát — nem lenne olyan sötét nekem ez a világ. Annak a fénye ve- tett árnyat reám. Milyen boldog volna a halál, ha nem zavarná nyugalmamat ott lenn, hogy te itt fenn mások- nak élsz. Milyen megkönyheülés az: elsiarthatni ha- lottainkat! Te az én halottam vagy s ha megsírnatálak kikacsagnád könnyeimet . . .

A napokban egy arczképéhez jutottam. Jól vagy találva. Búske arczából a képen is kiragogy szemek- nek búvós tekintete . . . Azóta nem nézem oly sokat a temetőt — hanem a te képedet . . .

Ha én csak egy pillanattal feltámaszthatnám e ké- pet . . . Ha érezgetném arczod melet pirját egy perczig az enyim mellett, ha e két szemszár egy futó pillan- tára legalább belemélyedne az enyimbe: nem fordítanám több tekintetemet megnyugvást keresve temető felé . . . Felkiáltanék: élni akarok! . . .

— De ha minden reményem, vágyam, hitem ben- ned ösyzotna! ha egybetöltötték szívem, lelkem há- zát, hogy e világból semmi sem fér bele — és még is meg vagy halva nekem! Ha egyben, bennem mindent el- veszték s a vesztésed után maradt iránt semmi sem tölt- heti be, nem az egész világ . . .

Elláté félek a féltől . . .

A természet szemfódót borít a földre, hol a nyá- ron virágokat fakasztott! . . .

b. i.

Legujabb.

Az „Ellenzék“ sürgönytudósítása.

Berlin, nov. 11.

Sanremoból érkezett hírek szerint a német trónörökös állapotát fölötté komolynak aggasztónak jelezik, a leg- rosszabbtól tartanak. A német hivata- los lap és a Norddeutsche Allgemeine Zeitung egybehangozan jelentik; hogy Sanremóban megtartott orvosi tanács- kozás fájdalom nem oszlatta el az ag- godalmakat, melyeket Mackenzie a trón- örökös betegsége fölött kifejezett.

KOZGAZDASÁG.

Hetivásár.

Kolozsvár, nov. 10.

Csütörtöki hetivásárunk a megelőző országosvásár és kedvezőtlen idő dacára a rendesnél élénkebb forgalom volt s főleg a behozatal szép volt úgy terményekben, mint kézmű árúknak. A baromvásárra is nagy volt a felhajtás; de a kereslet gyenge. A gabonapiacra volt a legnagyobb forgalom. Éladatott 200 méterátsza buza, 300 m. m. rozs, 300 m. kukorica és 200 m. zab. A piaci árak következők voltak. Méter- mázsánként buza legjobb 6 frt 70 kr, kö- zéps 6 frt 10 kr; rozs legjobb 4 frt 70, köz. 4 frt 40; kukorica 4 frt 60, gyen- gébb 450; zab legj. 4 frt, gyengébb 380; burgonya 2 frttól 3 frtig. Lisztek: legfi- nomabb 0 fokú királyliszt 1 foku 1450; extra montliszt 14 frt; zsemeliszt 13 frt 20 kr; kenyérliszt fehér 11.50, barna 9 frt; deroze 4 frt 50 kr, korpa 3.50, kukorica- 7 frt 50, Kigram rizskása 20 kr, gyöngy- kása 18 kr, köleskása 15 kr, lencse litere 18 kr, borsóé 15 kr, paszulyé 12 kr, egy kötée vetemény 12 kr, 100 fő káposzta 4 frt; marhahús kilója 34 kr, sertéshúsé 40 kr, új szalonna 60 kr, 6 főt; füstöltlhus 72 kr, páczolt 90 kr, zsir kilója 72 kr, turó 40 kr, sajt 80 kr, bivaltej litere 24 kr, te- héntejé 12 kr, egy széker szalma 2 frt 40 kr, széna 4 frt, búkka 3 frt tölgyfa 2 frt 50 kr.

A tőzadéről.

Budapest, nov. 10.

A német trónörökös állapotáról érkezett kedve- zőtlen híreke a tőzsdén igen lanya volt a hangulat s a főbb értékek kur

Hirdetések.

Ajánlati hirdetmény.

990. (1-1)

A csődválasztmány határozata folytán Sz.-Régeni Jakubek Lajos csődtömegéhez tartozó és a csődlettár 1-től 1888. tételei alatt összeírt o. é. 12.243 frt 98 kr-ra becsült kereskedelmi árú zárt ajánlat utján átalányban eladandók.

Miről venni szándékozik azzal értesítetnek, hogy az ajánlatok csak az egész árúraktárra tehetők és legkésőbb 1887. évi december hó 8-ig vagy a csődválasztmányi elnök Fúrat Jakab nagykereskedőnél lakik Budapesten, (sas-utca) vagy aláírtott csődtömeggondnoknál benyújtandók, hogy az ajánlattevő köteles egyidejűleg bányapénzül o. é. 1000 frt készpénzt, vagy a Budapesti tőzsdén jegyzett és o. é. 1000 frtnyi árfolyammal bíró értékpapírt letenni, hogy a csődválasztmány a beérkezett ajánlatok felett a lejárt határidő után 8 nap alatt megtartandó ülésén fog határozni, hogy az elfogadott vételért az eredmény tudomásra hozatala után 3 nap alatt — bányapénze különben elvesztésének terhe mellett — aláírtott csődtömeggondnok kezéhez készpénzben befizetni és ugyan akkor a megvett árúraktárt át is venni, azonban a csődválasztmánynak fenntartatik, hogy a beérkezett ajánlatok bármelyikét elfogadják, esetleg valamennyit visszautasítja.

A csődlettár és raktár alóli tömeggondnoknál való előleges bejelentés után naponta délután 2—4 óra közt megtekinthető. Szász-Régen, 1887. évi november hó 8-án.

Dr. Wermescher Emil, Ödön,
ügyvéd, mint „Jakubek Lajos” csődtömeggondnok.

Sz. 792—887.

polg.

989. (1-1)

Árverési hirdetmény.

Alóli bírósági kiküldött az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közzé teszi, hogy a hidalmási kir. járásbíró 885—87. számú végzése által Dócs János bányai lakos végrehajtató javára bányai Drubere Gavriella ellen 207 frt tőke 1885. év július hó 24. napjától számított 80% kamatai és pedig összesen 24 frt 65 kr. perkielég követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság 1-foglalt és 370 ftra becsült 3 darab tehén kis berommal, 2 kalangya széná s 40 véka buzából álló ingóságok nyilvános árverés utján eladotnak.

Mely árverésnek a 792—887. sz. kiküldetési rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis Bányán leendő eszközésére 1887. évi november hó 23-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzték és ahhoz venni szándékozik ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107 §-a értelmében a legtöbbet ígérnek a becs. árón alól is eladotni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Hidalmási, 1887. évi november 8-án.

CSUKA GRATIAN,
bir. kiküldött.

UJ NŐI-DIVAT ÜZLET.

POTOCKY és DÁNIEL

Főter 13. szám, Báro Wesselényi-féle ház.

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani, hogy az

ŐSZI és TÉLI IDÉNYRE A LEGUJABB

RUHA-SZÖVEK, DISZEK, VÁSZNÁK

és minden ez ütlethez tartozó cikkek megérkeztek.

Raktárunkat nagy vála ztékkel rendeztük be és előnyös bevásárlásunknál fogva az árakat feltűnő olcsón számítjuk.

Szíves bizalmukat kérve

Tisztelettel

818. (15-15)

Potocky és Dániel.

Vidéki megrendelések azonnal és pontosan teljesítetnek.

LÉVAI DEZSŐ

bőrraktára Kolozsvárt, belhid-utca 8. sz.

Van szerencsém t. vevőim becses tudomására juttatni, hogy újabban tett előnyös bevásárlások folytán

bőrru üzletemet

ismét dúsan és válszteskosen felszereltem és azon kellemes helyzetben vagyok, hogy mindennemű bőrru és cipész-kelmékkel úgy nagyban, mint kicsinyben és kivágásokban

az eddigieknél még jutányosabb árakban szolgálom.

Tudatni kívánom továbbá, hogy több vevőim által kifejezett kívánságuk engedve, elhatároztam üzletemet kész (richtolt) lábbeli-felső részekkel is felszerelni s e célra sikerült a fővárosból

SZABÁSZT

megnyernem, kit üzletemben t. vevőim rendelkezésére tartok és elvállalom mindennemű cipő-felsőreszek elkészítését (richtolását) mérték szerint a legrovidebb idő alatt, a nélkül, hogy az elkészítési díjnal legeskegyebb haszonra is számítsam, minám ez üzletet csupán csak t. vevőim kényelmére rendeztem be. — Szentgy a készletben lévő (richtolt) felsőreszeknél minden külön haszon nélkül csakis az anyag és munkadíjat számítom.

Vidéki megrendeléseket is a legjutányosabban és leggyorsabban teljesítek; szíves figyelmébe ajánlom továbbá nagy készletemet a legkiválóbb minőségű s e mellett jutányos árban számított

FORORÓKBÓL

u. m. lakkok, zergék, vikszos-bőrök, flesek és Hoy-féle gyartmány stb., melyekből betzés szerint egy kőtecsék, mint darabonként, nem különben kivágásokban is szolgálom.

883. (13-x)

LÉVAI DEZSŐ.

Azonnali elszállítás.

TÚZIFA!

Öl- vagy félöl számra, egészben vagy felvágva, házhoz szállítva a legjobb minőségű nem usztatott

bükfa kapható

WERTHEIMER VILMOS

fűszer üzletében, Széchenyitér 7. szám

Egy egész öl fa 11 frt 50 kr.

Rögtöni elszállítás.

936. (7-20)

LEGOLCSÓBB ÁRAK!!

HOFER M. JÓZSEF legujabb női-divat s pipere-üzlete.

Kolozsvárt, özv. Dobál Izsákné-féle ház.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására juttatni, hogy az őszi és téli idényre legujabb divat s pipere cikkekkel személyesen Bécsben nagy bevásárlást tettem s üzletemet innen szép választékban bel- és külföldi, a legujabb divat igényeinek megfelelő árukkal dúsan ellátam.

Különösen fölemlítendő, nagy választékban díszített és díszítetlen bársony plüch- és filz kalapjaim, a legujabb formák, mindennemű hozzávaló díszítékek, selyem, bársony plüchek krimerek és tollprémek, díszitollak, bel- és külföldi francia virágok, csipkék, csipke kelmék, atlasz faillé divat selyem- és bársony szalagok, reggeli dísz- és színházi fűzők, fehérek és broschok. Mindennemű gyöngy ruha-díszítékek, selyem- és csipke betétek, arcvédő fátylak, rücsök, gallér és manchetek batist- és len himzések, függöny csipke kelmék, Tricot hárász derekak, genília- és hárász kendők, camaschenelek, flanel- és filz alsó szoknyák. Díszes keresztelő párnák, hordköpenyek, selyem esőernyők és sok más elő nem sorolt tárgyak.

Ezeket kivül bátorodom

muffokból, miederekből, színházi- és sirkoszorukból gyári raktárat ajánlani.

Kalapok díszítését gyorsan és a legteljesebben eszközöltem.

A nagyérdemű közönség b. pártfogását és idényre is kérvé kiváló tisztelettel

963. (6-x)

HOFER M. JÓZSEF.

Legujabb női pipere-raktár.

Kalap! Kalap! Kalap!

BETEGH PÉTER

LEGNAGYOBB

NŐI-DIVAT és PIPERE-RAKTÁRA

Kolozsvárt, főter, takarékpénztári épület.

BÉCSI

bevásárlási utamból haza térve ajánlom a n. é. helybeli és vidéki közönség szíves pártfogásába

GAZDAGON

ellátott legujabb bel- és külföldi

DIVAT- és PIPERETÁRGYAIMAT

feltűnő olcsó árban.

DUS VÁLASZTÉK

diszített és díszítetlen kalapok, felsők, muffok, miederek, színházi fejdíszek, Bácslikok, Schmisettek, keztük, selyem- és hárász-kendők, Tricot-derekak, menyasszonyi koszorúk és fátylak, csipkék, szalagok, gyöngydíszek, selyem Plüschek, bársonyok és számtalan legujabb női pipere tárgyak.

925. (8-x)

Teljes tisztelettel

BETEGH PÉTER.

Czélserű minden háztartásban.

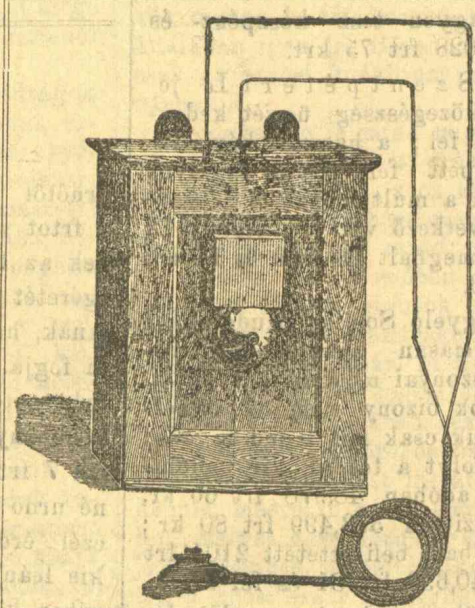
Tökélesbitett házi távjelző

2 szász Lechanché-féle elemmel

diszes szekrényben.

Feltűnő olcsó árban.

Feltűnő olcsó árban.

Feltűnő olcsó árban.

E távjelzőt mindenki könnyen alkalmazhatja. Elég a vezető sodronyt oda kapcsolni és a billentyűt a kívánt helyen megerősíteni.

Több billentyűt is alkalmazható minden szakismeret nélkül.

Kapható:

Tauffer Ferencz utóda gazdasági gépraktárában Kolozsvárt, belközép-utca 6. sz.

Czélserű minden háztartásban.

BERNHARD TICHO

ÁRUHÁZA

Brünnben, Krautmarkt 18. Z. saját ház.

883. Postautánvét mellett küld: (10-10)

Egy maradek brünni posztoszövet tiszta gyapju, 3-10 méter hosszú, egy teljes öltözetnek való	frt 5.—
Egy maradek felsőöltöny szövet. tiszta gyapju, 2-10 méter hosszú, egy felsőöltöny való	frt 8.50
Egy maradek Palmerston, 2-10 m. egy téli kabátnak	frt 9.—
Egy maradek mandarin, tiszta gyapju, 2-10 m. h. egy téli kabátnak	frt 5.50
Egy maradek steier Loden, 2-25 m. h. vadász kabátnak	frt 5.—
10 méter hölgyposztó, tiszta gyapju, minden divatos színben kétszeres széles	frt 8.—
10 méter Nigger-Loden tiszta gyapju, legujabb ősz és téli választ, kétszeres széles	frt 5.50
10 méter terno velour, tiszta gyapju, 60 cm. széles, minden divatos színben	frt 4.50
10 méter kozkás szövet, 60 cm. sz. teljes öltözetnek	frt 2.50
10 méter Valerie-flanell, mosható, félgyapju divatos mintázat 60 cm. széles	frt 4.—
10 méter ruha-barchent, mosható, pompás mint, 60 cm. sz. frt 3.50	
10 m. Kalmuck, divatos mintak, mosható, 60 cm. széles	frt 2.70
10-12 m. hollandi szőnyeg-maradek, nagyon tartós	frt 3.60
Egy db. rumburgi Oxford, mosható, jó minőség, teljes 29 rof	frt 4.50
Egy darab Zephir, a legjobb és legdivatosabb, férfi ingeknek és öltönyeknek, 30 rof	frt 6.5P
Egy db. hazi vaszon 4 negyed 29 rof	frt 4.50
5 negyed 30 rof	frt 5.50
Egy db. kingvaszon 5 negy. sz. 30 rof, teljes, jobb a lennél	frt 6.50
Egy db. Chiffon Nr. C. 30 rof, teljes Nr. CC. legfin. min.	frt 5.30
	frt 6.30
Egy db. kanavász 4 negyed sz. 30 rof, lila	frt 4.80
Lenből 30 rof, lila és piros	frt 6.—
Egy Rips-készlet, 2 agy és 1 asztalterítő	frt 4.50
Egy Jute-készlet 2 agy-, 1 asztalterítő	frt 3.50
Egy lotakaro 130 cm. h. 130 sz. jó minőség	frt 1.50
Egy teli kendő 9 negy. hosszú, tiszta gyapju	frt 2.—
Egy kettős Velour posztó 9 negy. hosszú, tiszta gyapju	frt 3.50

Nem tetsző árak visszavételnek és a pénz visszaküldetik.

Minták és árjegyzékek bérmentve.

Az erdélyi részek legnagyobb

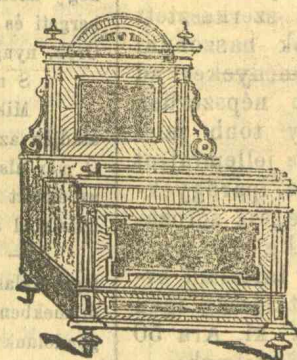
BUTOR-RAKTÁRA,

KOLOZSVÁRT,

belmonostor-utca 25. szám, Redout épület.

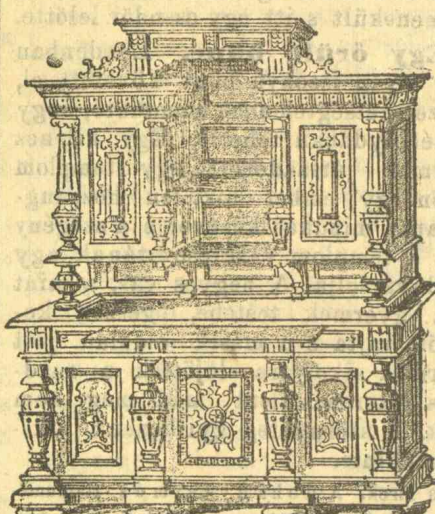
757.

(19-x)

Mindennemű kárpitos munkákkal a legdusabban ellátott raktáromban a legmagasabb igényt is kielégítő teljes szobaberendezésekhez megkiváncsolt mindennemű cikkek és tárgyak nagy választékban találhatók, még pedig nem csak a legujabb divatuak, hanem

rococco, magyar, német, török, persa és mór-stylű berendezések is.

Bel- és külföldi szövetek, szőnyegek és vasbutorokból nagy választék.

Rajz után bármilyen faragott vagy másféle butorokból gyorsan és pontosan teljesítetnek.

KELENGYÉK jutányos és kedvező feltételek mellett állítatnak ki.

Nagy készlet ruganyos és afrique mátrázukból és lőszőrrel töltve — kapható mindig jóállás mellett.

DUCHONY JÁNOS.